

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Duminica a zecea după Rusalii

Mănăstirea Humor – detalii în pagina a doua

Astăzi este **Duminica Migranților**, duminică închinată tuturor celor care pleacă în străinătate pentru a studia sau a munci. În cadrul Sfintei Liturghii pe care o vom oficia, vom rosti rugăciuni speciale, mulțumind pentru binefacerile primite și rugându-L pe Bunul Dumnezeu să le dăruiască în continuare sănătate, putere de a depăși toate dificultățile și necazurile.

Evangelhia duminicii

Vindecarea unui lunatic Matei (17, 14-23)

14. Și mergând ei spre mulțime, s-a apropiat de El un om, căzându-I în genunchi,
15. Și zicând: Doamne, miluiește pe fiul meu că este lunatic și pătimește rău, căci adesea cade în foc și adesea în apă.
16. Și l-am dus la ucenicii Tăi și n-au putut să-l vindece.
17. Iar Iisus, răspunzând, a zis: O, neam necredincios și îndărătnic, până când voi fi cu voi? Până când vă voi suferi pe voi? Aduceți-I aici la Mine.
18. Și Iisus l-a certat și demonul a ieșit din el și copilul s-a vindecat din ceasul acela.
19. Atunci apropiindu-se ucenicii de Iisus, I-au zis de o parte: De ce noi n-am putut să-l scoatem?
20. Iar Iisus le-a răspuns: Pentru puțină voastră credință. Căci adevărat grăiesc vouă: Dacă veți avea credință cât un grăunte de muștar, veți zice muntelui acestuia: Mută-te de aici dincolo, și se va muta; și nimic nu va fi vouă cu neputință.
21. Dar acest neam de demoni nu iese decât cu rugăciune și cu post.
22. Pe când străbăteau Galileea, Iisus le-a spus: Fiul Omului va să fie dat în mâinile oamenilor.
23. Și-L vor omorî, dar a treia zi va învia. Și ei s-au întristat foarte!

Despre puterea rugăciunii și a postului

- **Sfântul Grigorie Palama** -

Să ne ținem, fraților, de binele pe care-l aduc postul și împlinirea înfrânării, să dăm crezământ temeinic bunei așezări sufletești legate de acestea, să arătăm limpede cât de mari sunt roadele lor, „căci după roade se cunoaște pomul” (Luca 6, 44) și „Cuvine-se ca plugarul ce se ostenește să mănânce el mai întâi din roade – înțelege cele ce-ți grăiesc”, zice Apostolul (II Timotei 2, 6). Fiindcă, dintre celelalte vituți, fiecare curăță, fie sufletul, fie trupul, înfrumusețându-le pe ele, dar mai mult curăță și înfrumusețează cutare parte a sufletului decât a trupului: astfel, rugăciunea și cunoașterea curăță și înfrumusețează mintea, blândețea – partea volitivă a sufletului, iar înțelepciunea – dorința și pofta. Postul și cumpătarea aduc întărire trupului, veștejesc furia mâniei și a poftei, aduc văzduh slobod și curat petru minte și o fac ca și cum ar fi senină, o curățesc pe ea de aburii neplăcuți pricinuiți de mulțimea mâncărilor și de pâcla izvorâtă din acestea. Prin post și cumpătare, omul din afară se nimicește; și pe cât acestea se strică, pe atâta omul dinlăuntru se înnoiește, după cuvântul Apostolului. Căci se spune: „Pântecele gras nu zămisleşte o minte ascuțită”. Așadar, pântecele care a fost subțiat prin post și înfrânare, acela și mintea neapărat o ascute.

Întrucât lipsa de înfrânare se săvârșește prin toate simțurile noastre, se cade să cunoaștem bine înfrânarea. Dacă postești în privința mâncării, dar ai privirea îndreptată spre desfrâul cuibărit în camera sufletului tău, spre iscodire și spre invidie, dacă poștești să auzi defăimări și cântece deocheate, și șușoteli mârșave și orice altă ispitire vătămătoare a simțurilor noastre, ce folos mai ai de pe urma postului? Desigur, nici unul. Căci dacă fugi de un rău sau de păcat pe calea altei simțiri, nu faci decât să-l strecuri în sufletul tău prin altă chemare a simțurilor. Pentru că fiind cu toți alcătuiți din suflet și trup, nu numai trupul dar și sufletul are mai multe părți (sufletul însuși înfățișându-se felurit, precum sunt măduarele trupului, adică forța de creștere, pofta, irascibilitatea și rațiunea), iar postul adevărat acesta este: cel ce, întinzându-se asupra tuturor curăță toate și-i vindecă pe toți. Pentru că este blândă, plină de iubire, fraților, tămăduirea sufletului prin post, iar de aceea și Părinții noștri ne-au rânduit acest post în zilele cu pricina.

Să nu ne lepădăm, iubiților, numai de viața cea petrecută întru moliciune și risipă, dar și postul nostru, și cântarea noastră de psalmi, și rugăciunea noastră, să le facem ca și cum Dumnezeu ar fi de față și ne-ar căuta cu ochiul Lui; știind noi că nici postul, nici cântarea de psalmi, nici rugăciunea nu ne pot mântui prin ele însele, ci numai puterea lui Dumnezeu, înaintea Căruia se săvârșesc acestea. În chipul acesta, ochii Domnului privind-ne, ne vor sfinți, așa precum soarele încălzește pe toate câte le luminează.

Pre-serbare, după-serbare, odovanie

Miercuri, 23 august, cinstim Odovania Praznicului Adormirii Maicii Domnului. Care sunt însă semnificațiile generale ale acestui moment al odovaniei unei sărbători ? În cele ce urmează vom încerca să oferim mai multe detalii despre semnificatia termenului liturgic de *odovanie*.

Pentru pregătirea sufletească a credincioșilor toate sărbătorile împărătești, inclusiv cele ale Maicii Domnului, sunt precedate de un timp de pregătire, de anticipare sau introducere, numit *pre-serbare, înainte-serbare sau înainte-prăznuire*. Ele au de asemenea și o perioadă de continuare sau prelungire a serbării, numită *după-serbare sau după-prăznuire*. Prima zi a înainte-serbării se numește *începutul sărbătoririi*, iar ultima zi a după-serbării se numește, cu un termen slavon, *odovania* (otdania), adică sfârșitul, dezlegarea sau încheierea sărbătorii.

În toată perioada pre-serbării și a după-serbării, alături slujba sfinților pomeniți în zilele respective, se adaugă cântări, rugăciuni și lecturi biblice în legătură cu praznicul respectiv. În ziua odovaniei praznicului, slujba se pune aproape la fel ca și în ziua însăși a praznicului (omițându-se doar Paremiile și Litia la Vecernie, Polieleul și Evanghelia al Utrenie, iar Apostolul și Evanghelia de la Liturghie sunt ale zilei). Pentru aceasta, uneori, slujba sfântului (sfinților) din acea zi se mută, adică se oficiază cu o zi mai înainte sau mai în urmă, după cum prevede Tipicul sau după cum rânduieste cel mai mare.

La fiecare sărbătoare din cursul anului se pune, încă de la Vecernia din ajun, pe iconostasul (analogul) din naosul bisericii, icoana praznicului sau a sfântului sărbătorit. La praznicile împărătești, icoanele praznicale (și Crucea la sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci) se pun pe iconostas încă din ajunul începutului pre-serbării și rămân pe iconostas până la sfârșitul după-serbării, adică până în ziua odovaniei praznicului.

Tradiția de a prelungi sărbătorile mari pe anumite perioade este moștenită în cultul ortodox din cultul Vechiului Testament, în care sărbătorile Azimilor, ca și altele (sărbătoarea Corturilor, sărbătoarea sfințirii templului), se prăznuiau câte șapte zile la rând (cf. Ieșire XXXIV, 18; Lev. XXIII, 36; 3 Regi VIII, 66-67; 2 Paralipomena VII, 9 etc.). În creștinism, prima manifestare de acest fel o întâlnim la împăratul Consantin cel Mare, cu prilejul festivităților sfințirii basilicilor din Ierusalim și din Tir (13 sept., 335), sfințire a cărei aniversare se serba în fiecare an, câte șapte

zile de-a rândul, multă vreme după aceea, sub denumirea de *sărbătoarea înnoirilor*.

Durata pre-serbării și a după-serbării praznicelor împărătești variază după gradul lor de importanță și după poziția pe care o au în cadrul anului bisericesc, fiind la unele mai lungă, iar la altele mai scurtă, precum ne arată cărțile de slujbă (Mineiele, Triodul, Penticostarul). Excepție fac praznicile Tăierii-împrejur (1 ianuarie) și al Floriilor, care n-au nici pre-serbare nici după-serbare (cel dintâi fiindcă se află între după-serbarea Nașterii și înainte-serbarea Botezului, care sunt praznice împărătești mai mari și de origine mai veche, iar al doilea, fiindcă este în Păresimi (Postul Paștelui).

Pelerin la locuri și momente sfinte

Dat fiind faptul că, mercuri, 23 august, cinstim Odovania Praznicului Adormirii Maicii Domnului, am dorit să mai stăruim asupra acestei sărbători, alegând a vă prezenta și în acest număr o importantă mănăstire moldovenească a cărui hram este Adormirea Maicii Domnului:

Mănăstirea Humor

Situată la 6 km nord de orașul Gura Humorului, la 35 km est de Câmpulung Moldovenesc și la 53 de km de orașul Suceava, mănăstirea își are începutul în vremea lui Alexandru cel Bun, când, în 1415, marele vornic Oană ridică prima așezare mănăstirească, „ascunsă în codru”. Ștefan cel Mare a înzestrat biserica cu obiecte prețioase și manuscrise, dintre care se mai păstrează numai Terevanghelul (1473). În anul 1527 mănăstirea a fost jefuită și distrusă de tătari. Ruinele acestei mănăstiri se pot vedea și astăzi la cca 300 de m de actuala biserică. La 15 august 1530 jupân Toader Bubuioș, mare logofăt, slugă credincioasă a lui Peru Rareș și soția sa Anastasia, au ridicat actuala biserică pe când era egumen Paisie, după cum ne informează pisania. În 1535, o echipă de 4 meșteri zugravi a executat decorarea marii biserici. Între aceștia se afla și Toma din Suceava, zugrav de biserici și curtean al voievodului Petru Rareș).

Lunga existență a mănăstirii a făcut necesară renovarea în mai multe rânduri a bisericii în 1868, 1888, apoi în secolul al XX-lea între anii 1960-1961 și 1967-1970, restaurarea picturii fiind făcută în anii 1971-1972. Desființată în 1786, funcționează ca biserică de mir până în 1990, când este reactivată ca mănăstire cu obște de calugarite.

Biserica este o construcție din piatră în plan triconic, cu ziduri groase de peste un metru.

Spațiul este compartimentat în altar, naos, gropniță și pronaos. Catapenteasma este din lemn, cu o ornamentație sculpturală foarte fină. Se remarcă lipsa turlei. Între naos și pronaos află gropnița, iar deasupra gropniței, printr-o ușă săpată în zid, se poate ajunge la tainiță. În gropniță, la dreapta, se află mormântul ctitorului, marele logofăt Toader, iar în partea stângă cel al soției sale. În pronaos, în partea stângă, se află mormântul episcopului de Rădăuți, Eftimie, care a fost calugărit aici. Elementele de factură gotică sunt vizibile la ancadramentele ferestrelor, la portalul de la intrare și la firidele care decorează cele trei abside.

Pictura în tehnica frescă, realizată cum am arătat mai sus de zugravul Toma de la Suceava, este întâlnită și la Moldovița, Arbore, Voroneț, Sucevița, continuând tradiția iconografică a picturii murale din vremea lui Ștefan cel Mare, cu accent pe caracterul narativ al reprezentării, fapt ce a dus la înmulțirea scenelor și registrelor. În exterior, peretele nordic expus intemperiilor, se resimte cel mai mult, dar peretele sudic, absidele laterale și peretele vestic oferă ochiului o sublimă orchestrație de culori. Heruvimi, serafimi, profeți, apostoli, ierarhi sau călugări care alcătuiesc tema cinului monahal. Specifice în culoarea bisericii sunt diferite nuanțe de roșu.

În afara incintei, în partea nordică, este corpul principal de chilii, stăreția, trapeza și bucătăria. Au fost ridicate și alte construcții, printre care paraclisul și dependente gospodărești.

Dintre obiectele cu care a fost înzestrată mănăstirea se mai păstrează iconostasul, operă sculpturală din secolul al XVI-lea, cu pictură de mare rafinament, un jilț și strane din aceeași perioadă. În mănăstire maicile au un atelier de pictură pe sticlă. Biserica, monument istoric, este și monument UNESCO.

Anca-Mihaela Fasolă

Scipiri de gând înscrise într-un caiet al inimii

-VI-

(urmare din numărul 176)

1. Un popor se înalță când se apropie de Dumnezeu.

I.P.S. Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

2. Când cineva îți bate la ușă, lasă-ți pravila, deschide-i ușa... E întotdeauna vremea slujirii și facerii binelui.

Nicolae Steinhardt

3. Dumnezeu e aici, acum, lângă noi. Îl puteam vedea în ceața, în pământul, în hainele, în pantofii aceștia. Îngerii Lui veghează în timp ce noi dormim și ne ajută

în timp ce muncim. Ca să-L întâlnim pe Dumnezeu este destul să privim în jurul nostru.

Paulo Coelho

4. Dumnezeu e și în vorbele bune pe care cineva ni le spune. El este prezent pretutindeni.

Pr. Mihai Mărgineanu

5. Dacă vom face un pas spre Dumnezeu, El va face zece spre noi.

Pr. Dometie, Mănăstirea Râmeț din Apuseni

6. În orice caz pe Dumnezeu Îl iubesc cel mai mult. Am fost în vizită la El în biserica Doamnei.

Dr. Eugenia Nica

7. „Toate drumurile Doamne, duc la Tine

Dacă Tu ești ținta călătoriei noastre”

Vasile Voiculescu

8. Credința rămâne o parte esențială a existenței mele.

Al. Bano

9. Dealurile acestea seamănă cu spinarea lui Dumnezeu; dacă spinarea Sa este așa de frumoasă, imaginați-vă cât de frumoasă este fața Sa.

Părintele Cleopa

10. Doamne, ajută-mă să Te merit în orice clipă.

Alice Voinescu, fostă profesor de artă dramatică

11. Nu este nimic mai desăvârșit sau mai curat decât dragostea lui Dumnezeu pentru tine, fără limite și condiții.

Maria Fontaine, Elveția

12. Eu nu concep viața fără prezența lui Dumnezeu. Pentru mine, Dumnezeu e un prieten bun și drag. E o față pe care o simt cu mine și în momentele de fericire, dar și în cele de tristețe. Dumnezeu e o formă de sprijin și întotdeauna de reușită.

Oana Sârbu, actriță și cântăreață

Texte selectate și oferite de Prof. Elena Precupanu

Mari personalități din Vechiul și Noul Testament (6)

Astăzi, 20 august, Biserica Ortodoxă îl sărbătorește pe **Sfântul Prooroc Samuel**, al cărui nume, în limba ebraică, înseamnă “Numele lui Dumnezeu” sau “Numele lui Dumnezeu este El”^{*}.

Era fiul lui Elcana din Ramataim, din apropierea muntelui Efraim, iar mama sa se numea Ana. Deși Ana era stearpă, prin credința sa puternică și prin rugăciune, L-a înduplecat pe Dumnezeu și L-a născut pe Samuel, pe care I L-a închinat ca nazireu înainte de a se fi născut. De aceea, de la vârstă fragedă, Samuel a fost crescut la templul din Șilo, sub

^{*} “El” vine de la “Elohim”, care, în limba ebraică înseamnă “Dumnezeu”

supravegherea judecătorului Eli (1 Rg. 1; 1-3, 20, 21, 24-28).

Proorocul Samuel a fost contemporan cu regele Saul (1050-1010 î.Hr.), pe care de altfel l-a și uns ca rege, dar și cu David (1010-970 î.Hr.), pe care tot el l-a uns rege încă din timpul domniei lui Saul. Cartea I a Regilor menționează faptul că David a fost uns ca rege în secret în timpul adolescenței sale.

Pe când era copil, a trăit experiența chemării la activitatea de prooroc al lui Dumnezeu, căci bătrânul judecător Eli devenise foarte neglijent și desălător față de fiii săi, Ofni și Finees, inclusiv față de cele sfinte (1 Regi. 3; 1-6, 9, 10).

După momentul victoriei filistenilor asupra lui Israel și moartea lui Eli, Samuel își asumă rolul de judecător în Israel, slujind la Betel, Ghilgal, Mițpa și Rama. În fiecare an mergea prin rotație în aceste cetăți unde făcea judecăți drepte în popor, după care se întorcea în Rama, unde era casa lui și de acolo îl judeca pe Israel.

La bătrânețe, conducerea sa a fost contestată de unii dintre bătrânii lui Israel, care doreau să aibă un rege, întocmai ca populațiile vecine, și nu un judecător. Inițial, Samuel a rezistat presiunilor, dar ulterior, călăuzit de Dumnezeu, a fost de acord cu alegerea și ungerea unui rege (1 Rg 8; 1-9). Saul, cel "cerut" de la Domnul, a fost uns de Samuel ca prim rege al Israelului, la Rama. Ultimul act al lui Samuel a fost ungerea ca rege, în secret, a lui David, în Betleemul Iudeii. Samuel a murit la adanci bătrâneți, fiind înmormântat în Rama și fiind regretat de tot Israelul pentru bunătatea, înțelepciunea și dreptatea pe care a împărțit-o poporului în calitatea sa de preot-judecător.

A trăit într-o perioadă de profundă criză, marcată de absența unui conducător de excepție, el îndeplinind în acest context un rol deosebit de important, reușind să îmbine în mod fericit demnitatea de prooroc cu aceea de judecător. Se crede că rămășițele lui au fost descoperite și transportate la Constantinopol de Pulcheria, fiica împăratului roman Arcadie (395-408 d. Hr.), așezate într-un mausoleu, construit special pentru marele prooroc-judecător.
Vasilica Onofrei

Cu respect vă aducem la cunoștință faptul că dorim să îmbogățim biblioteca parohială. În acest scop, apelăm la bunăvoința dv. și generozitatea creștină, așteptând **donajii în cărți** sau **sprijin financiar** pentru a reuși să înmulțim numărul de volume.

Detalii și informații puteți obține la Oficiul parohial sau Secretarul de redacție, în fiecare duminică, după Sfânta Liturghie.

Publicație editată de parohia TOMA COZMA
Str. Toma Cozma, nr. 41, cod poștal 700 554, Iași,
tel/fax **211 273**, e-mail: margineanu@mail.dntis.ro
Preot paroh Mihai Mărgineanu – tel. 0742 044 844
Secretar redacție: Vasilica Onofrei – tel. 0741 706 602

O inițiativă inspirată

Ne aflăm în perioada în care mulți dintre tinerii noștri se căsătoresc. Legat de oficierea Sfintei Taine a Cununiei, este foarte răspândită între creștinii ce participă la astfel de oficii tradiția falsă, devenită superstiție, că ar fi foarte dăunător ca miresele să se vadă una pe alta la biserică.

Pentru acest motiv, atunci când se oficiază două nunți una după alta, mulți "binevoitori" supun bieteles mirese la un adevărat calvar, ascunzându-le pe după biserică, printre copaci și tufișuri, ca nu cumva să poată fi văzută de cealaltă.

Personal, am considerat aceasta nu doar o înstrăinare de tradiția autentică, dar chiar un fapt nociv pentru relațiile interumane. Câți oameni din lumea aceasta sunt ca și tine, cununați în aceeași zi, la aceeași biserică, de același preot? Și chiar pe aceia de care te leagă o astfel de fericită coincidență refuzi să-i cunoști, te ascunzi de ei sau îi eviți. Și uite așa, îi dai câștig de cauză celui care dezbină pe toți, adică diavolului.

Dialogurile avute cu tinerii care urmau să se cunune ieri au dat roade. Astfel, nu numai că miresele s-au văzut, dar chiar s-au felicitat, s-au îmbrățișat reciproc, și-au urât "casă de piatră", iar asta o consider o adevărată binecuvântare și țin în mod deosebit să le mulțumesc tuturor. Au creat prin gestul lor momente emoționante pentru toți cei care au asistat și sunt încredințat că prin aceasta s-au făcut bineplăcuți și lui Dumnezeu.

În imaginea de mai sus se pot vedea două mirese cu același nume de Ana-Maria, împreună cu mirii, Cătălin și Ceciliu, care, după ce s-au îmbrățișat și felicitat, au acceptat să fie fotografiate împreună în aplauzele entuziaste ale mulțimii de credincioși care formau cele două alaiuri de nuntă.

Pr. Mihai Mărgineanu

Se distribuie prin pangarul parohiei. Pentru susținerea acestei publicații, dar și pentru activitățile culturale și filantropice ale parohiei, primim donații în contul IBAN RO38 RZBR 0000 0600 0027 6450 deschis la Raiffeisen Bank